JAMHUURIYADA SOMALILAND

GOLAHA WAKIILADA

Wax-ka-bedelka iyo Kaabista Xeerka Diiwaangelinta Codbixiyayaasha

Xeer Lr. 37/2007

REF. JSL/M/WM/240-2867/122014

DATE 23/12/14

XEER MADAXWEYNE Lr.0413/122014

Dhaqan-galka Wax-ka-bedelka iyo Kaabista Xeerka Diiwaangelinta Codbixiyayaasha Xeer Lr. 37/2007

Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

Markuu Arkay: Qodobka 90aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Qodobka 75aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland;

Markuu Arkay: Go'aanka Golaha Wakiillada Go'aan Lr. GW/G/KF-27642/2014 ee ku taariikhaysan 06/12/2014 ee ay ku ansixiyeen Wax-ka-bedelka iyo Kaabista Xeerka Diiwaangelinta Codbixiyayaasha Xeer Lr. 37/2007

Wuxuu soo saaray

Xeerkan oo lagu baahinayo Dhaqan-galka Wax-ka-bedelka iyo Kaabista Xeerka Diiwaangelinta Codbixiyayaasha Xeer Lr. 37/2007.

Allaa Mahad Leh,

REPUBLIC OF SOMALILAND President

Axmed Maxamed Silanyo
Madaxweynaha Jamhuuriyadda Somaliland

RL:51
RECEIVED
24/12/2014

The Republic of Somaliland
House of Representatives
Head quarter hargeisa.

Jamhuuriyadda Somaliland
Golaha wakiilada
Xarunta Hargeisa

Ref: GW/G/KF-27/642/2014

Date: 06/12/2014

Go'aanka Ansixinta Wax-ka-bedelka iyo Kaabista
Xeerka Diwaan Gelinta Codbixiyaasha
Xeer Lr.37/2007

Markuu arkay:-	Qodobka 4aad Faq 1aad, 9aad faq(1) iyo 22aad faq(2) ee Dastuurka Qaranka JSL.
Markuu arkay:-	Muhiimada ay Leedahay Diwaan galinta Muwaadinka iyo Diwaan Galinta Cod-bixiyayaasha.
Markuu ka Dooday:-	Nuxurka ay Xambarsantahay soo jeedinta Golaha Wakiiladda ee Wax-ka-Bedelka iyo Kaabista Xeerka Diwaan Galinta Codbiyayaasha.
Markuu Dersay:-	Soo jeedinta Wax-ka-Bedelka Iyo Kaabista ee Xeerka Diwaan Galinta Cod-Bixiyayaasha Xeer Lr 37.
Markuu Tix galiyay:-	Duruufaha la xidhiidha geedi socodka Dimuqraadiyada iyo suurto-gelinta in la helo doorasho u dhacda si caddaalad ah.
Markuu Arkay:-	Go'aanka Ansixinta Xeer Lr 37/2007 ee Golaha Guurtida kuna taariikhaysnaa **02/12/2014.**

Markuu Arkay :-	In Guuritda Wax-ka Bedel Iyo Kaabis Ku sameyeen kuna ansixiyeen Cod dhan (52) Konton iyo laba Wax-ka-Bedelka iyo Kaabista Xeerka Diwaan-Galinta Cod-Bixiyayaasha Xeer **Lr 37 /2007**.
Markuu U Codeeyay:-	Ansixinta Wax-ka-Bedelka iyo Kaabista Xeerka Diwaan-Galinta Cod-Bixiyayaasha Xeer **Lr 37** ee Kal-fadhiga **26**aad fadhigiisi **9**aad taariikhduna aheyd **06/12/2014** oo ay goob joog ahaayeen **(44)** Mudane oo ka mida ah mudanayaasha Golaha Wakiilada.

WUXUU

Cod aqlabiyad ah afartan iyo laba (**39 cod)** oo gacan taag ah ku ansixiyay Wax-ka-Bedelka iyo Kaabista Xeerka Diwaan-Galinta Cod-Bixiyayaasha (Xeer **No. 37/2007)**, halka uu ka diiday **(1)** Mudane, kana aamuseen **(3)** Mudane, **Gudoomiyuhuna muu codayn** sida caadada ah.

ALLAA MAHAD LEH

GOLAHA WAKIILADA
JAMHUURIYADA SOMALILAND

C/risaaq Siciid Ayaanle	**C/raxmaan Maxamed C/laahi (Cirro)**
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada JSL	Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSL

Markuu arkay:-	Qodobka 4aad Faq 1aad, 9aad faq(1) iyo 22aad faq(2) ee Dastuurka Qaranka JSL.
Markuu arkay:-	Muhiimada ay Leedahay Diwaan galinta Muwaadinka iyo Diwaan Galinta Cod-bixiyayaasha.
Markuu ka Dooday:-	Nuxurka ay Xambarsantahay soo jeedinta Golaha Xukuumada ee Wax-ka-Bedelka iyo KaabistaXeerka Diwaan Galinta Codbiyayaasha**.**
Markuu Dersay:-	Soo jeedinta Wax-ka-Bedelka Iyo Kaabista ee Xeerka Diwaan Galinta Cod-Bixiyayaasha Xeer Lr 37.
Markuu Tix galiyay:-	Duruufeheena la xidhiidha geedi socodka Dimuqraadiyada iyo suuro galinta in la helo doorasho u dhacda si cadaalad ah.

QAYBTA KOOWAAD
MABAADI'DA GUUD

Qodobka 1aad
KAABIS IYO WAX KA BEDEL

Waa kabis iyo wax ka bedel lagu sameeyey xeerka lr 37/2007, xeerka diiwaangelinta codbixiyeyaasha.

Qodobka 2aad
ERAY-BIXINTA

Erayadan soo socda hadaan Xeerka si kale loogu sheegin waxa looga jeedaa macnaha ku hor qoran:-

Muwaaddin:- Waxaa loola jeedaa qof kasta oo buuxiyay shuruudaha uu tilmaamayo xeerka jinsiyaddu Xeer Lr. 22/2002.

Diiwaangelinta Muwaadinka:- Waxaa looga jeedaa Diiwaangalinta muwaadin kasta oo reer Somaliland ah oo ay sameysay Wasaaradda Arrimaha Gudaha iyo dawladaha hoose ee degmooyinka JSL.

Diiwaangelinta codbixiyaha Waxa loola jeedaa muwaadiniinta isu diiwaageliya inay codeeyaan xilliga doorashooyinka qaranka JSL

Diiwaanka:- Waxa loola jeedaa diiwaanka lagu qoro magacyada codbixiyayaasha ee goob-doorasho kasta

Diiwaanka Guud: Waxa loola jeedaa diiwaanka dhexe ee la dhigo xarunta Komishanka Doorashooyinka kaasoo lagu kaydiyo dhammaan magacyada codbixiyeyaasha Qaranka Somaliland

Cod-bixiye:	Waxaa loola jeedaa muwaadin kasta oo xaq u leh in uu wax doorto, lana doorto islamarkaana gaadhay da'da cod-bixinta.
Diiwaanka Gobolka ama Degmada:-	Waxaa loola jeedaa diiwaanka heer gobol ama degmo
Kaadhka Cod-bixinta:-	Waxa loola jeedaa kaadhka la siiyo codbixiyaha marka la diiwaan-geliyo.
Kaadhka Aqoonsiga: -	Waxaa loola jeedaa kaadhka aqoonsiga muwaaddinimo (teesarada)
Komishanka:-	Waxaa loola jeedaa Komishanka Doorashooyinka Qaranka
Wakiil Xisbi:	Waxa loola jeedaa xubinta uu xisbi u soo magacaabo in uu wakiil uga noqdo goobaha diiwaan-gelinta codbixiyayaasha.
Goob-joogayaal:-	Waxa loola jeedaa kormeerayasha caalamiga iyo kuwa maxaliga ah ee hubinaya habsami u socodka doorashooyinka
Dastuur:	Waxa loola jeedaa dastuurka Qaranka Jamhuuriyadda Somaliland
Wasaarad:-	Waxaa looga jeedaa Wasaaradda Arimaha Gudaha JSL

Qodobka 3aad

XADKA ku DHAQANKA

Kaabistan iyo wax ka bedelkan waxaa lagu maamulayaa Diiwaangelinta muwaadinniinta iyo diiwaangelinta codbixiyayaasha ee Qaranka Somaliland oo ay u kala xilsaaran yihiin Wasaaradda Arimaha Gudaha, dawladaha hoose ee degmooyinka iyo Komishanka Doorashooyinka qaranka una kal qabsoomya siday ugu kala horeeyaan qodobkan.

Qodobka 4aad

DIIWAANADA CODBIXIYEYAASHA QARANKA SOMALILAND

1. Qaranka Somaliland waxa uu yeelanyaa diwaanka muwaadinka oo lagu qori doono muwaadinka kasta oo u dhashay Somaliland.

2. Qaranka Somaliland Waxa uu yeelan doonaa diiwaanka Codbixiyaha, Diiwaankaasi oo lagu diiwaan-gelin doono muwaaddin kasta oo xaq u leh in uu wax doorto ama la doorto, sida ku cad Dastuurka yo Xeerarka kale ee dalka.

3. Labada diiwaan ee ku xusan faqradaha 1 iyo 2 waxa ay noqonayaan Dokumenti lagu kaydiyo Qalabka Kombiyuutarka iyo diiwaano oo ka kooban dhammaan xogaha laga qoro muwaaddinka marka loo diiwaan-gelinaayo muwaadin ahaan ama codbixiye ahaan.

Qodobka 5aad

LA HAANSHAHA DIIWAANNADA

1. Diiwaannadu waa hanti ummadeed oo uu leeyahay qaranka JSL

2. Diiwaanka Codbixiyayaashana Xisbi kasta oo siyaasadeed waxa uu xaq u leeyahay in uu la socdo habaynta, dhaqan-gelinta, iyo daabacaadda liisaska Diiwaanka.

Qodobka 6aad

DADKA AY REEBAN TAHAY IN LA DIIWAANGELIYO

1. Dadka ay reeban tahay in loo diiwaan geliyo muwaadin ahaan waxa tilmaamaya xeerka jinsiyadda xeer lr 22/2002

2. Dadka ay reeban tahay in loo diiwaan geliyo codbixiye

   (b) Muwaadinka aan xiskiisu dhamyn

   (t) Maxaabiista Xukuman ama gar-sugayaasha ah.

   (j) Ajnabiga dalka gudihiisa ku sugan

   (X) Qof aan gaadhin da'da diiwaan gelinta (aan qaan gaadh ahayn).

Qodobka 7aad

Kaydinta DIIWAANGALINTA

1. Wasaarada Arrimaha Gudaha ayaa ka masuul ah kaydinta, xafidaada iyo soo saarista liiska kama dambeysta ah ee Diiwaangalinta muwaadinka.

2. Komishankuna waxa xil ka saaran yahay kaydinta, xafidaadad iyo soo saarida liiska kama dambeysta ah ee diiwaangalinta codbixiyayaasha 6 bilood gudahood ka hor maalinta doorasho kasta.

Qodobka 8aad

DADKA AAN LAHAYN AWOODA SAXEEXA

Foomka Diiwaangelinta muwaadinka, qof aan lahayn awooda saxeexa wuxuu ku saxeexayaa foomka diiwaangelinta suulka gacanta bidix, haddii uu naafo ka yahayna wuxuu adeegsanayaa suulka gacanta midig, haddii uu labadaba la’yahay waxa uu adeegsanayaa mid ka mid ah faraha kale ee gacmaha, hadduu tobankaba la’yahayna waxa u saxeexaya mas’uulka diiwaangelinta, waana in arrintaa lagu qoraa foomka diiwaangelinta.

Qodobka 9aad

HABKA XAFIDAADA QALABKA DIIWAANGELINTA

1. Marka ay dhammaato hawl-maalmeedka shaqo ee diiwaangelintu Dhammaan qalabka loo isticmaalay diiwaangelinta waxa lagu celinayaa Xafiiska Degmada, haddii sidaas la yeeli waayana mas’uulka diiwaangelinta ee Degmada waxa xil ka saaran yahay inuu sida ugu dhakhsaha badan ugu war-geliyo booliiska, isla markaana uu faro in mas’uulka khaladkaas ku kacay la soo qabto, loona keeno mas’uulka degmadda, haddii uu khaladku yahay mid ku yimi dhayal si ama si niyad xummo ah mas’uulka degmaddu waxa uu isla markaana Shaqada ka saarayaa mas’uulka ku kacay falkaas ama waxa lagu ciqaabaya Xeerka ciqaabta guud, iyada oo loo eegayo xaaladda iyo hadba culayska fal danbiyeedku uu leeyahay.

2. Meelaha ay jirto gaadiid xumo qalabka diiwaangelintu waxa ka mas’uul noqonaya diiwaangeliyaha oo todobaadkiiba hal mar u gudbinayaa diiwaangeliyaha degmadda, hase yeeshee mas’uulka diiwaangeliyaha ah waxa uu xil ka saaran yahay qorista iyo xafidaada diiwaanadda hawl-maalmeedka diiwaangelinta oo dhan.

3. Hawl-maalmeedka goobta diiwaangelinta waxa la bilaabaya lixda subaxnimo, waxayna dhammaanaysaa lixda galabnimo, haddii dib u dhac ku yimaadana waa in lagu caddeeyaa warbixinta sababta keentay dib-u-dhaca, haddii dib u dhacu aanuu garawshiiyo lahayn waa in mas’uulka diiwaangelinta ee degmaddu talaabo ka qaado, sidaasna uu war bixin ugu gudbiyo mas’uuliyiinta ka saraysa, haddii ay gaadho lixda galabnimo oo ay joogaan dad aan la diiwaangelin waxa loo raacaya Xeerka Doorashooyinka, waxaana la diiwaangelinayaa dadkaas ilaa inta ay ka dhammaanayaan dadka markaa joogaa.

Qodobka 10aad

HAB-QORAALKA MAGACA MUWAADINKA

Magaca muwaadinka waa in lagu qoro xuruuf la isla wada sar-gooyey; waana in aanay kala duwanaanin.

Qodobka 11aad
SAXITAANKA XOGAHA KHALDAMA

1. Muwaadinka ku arka liiska diiwaangelinta xog khaldan oo isaga ku saabsan, waa in uu u sheego mas'uulka diiwaangalinta kuna qoro oo saxeexo foomka loogu talo galay arintan. Mas'uulkanina waa inuu sida ugu dhakhsaha badan u sameeyo sixitaan, warbixinna u gudbiyo mas'uulka diiwaanka heer qaran isagoo u sii marinaya mas'uullada heer Degmo iyo Gobol.

2. Marka ay dhammaato muddada loogu talo galay beddelka iyo sixitaanku, mas'uulka diiwaangalinta Qaranku wuxuu xog faahfaahsan ka diyaarinayaa dhammaan wixii is- beddelay, wuxuuna xogtan u gudbinayaa mas'uulka ay khusayso si loo ansixiyo loona ogolaado in isbeddeladan la geliyo Diiwaanka.

Qodobka 12aad
NOOCA WARQADDA AQOONSIGA IYO WARQADDA CODBIXINTA

Warqadda Aqoonsiga muwaadinka (National ID) ama Warqadda cod-bixintu waa in ay ka samaysan yihiin shay aan si fudud u duugoobayn ama dhammaanayn oo aan waxlaga bedelikaraynin ama la-been abuuri kareyn (laf).

Qodobka 13aad
LUMISTA WARQADDA AQOONSIGA AMA WARQADDA CODBIXINTA

1. Qof kasta oo ay ka lunto ama ka xumaato Warqadda Aqoonsiga ama Warqadda cod-bixintu, waxa uu waydiisan karaa mas'uuliyiinta u xilaaran, mas'uuliyiintuna waa in ay siiyaan Warqadda Aqoonsiga ama Warqadda cod-bixineed oo cusub, oo sidata xogtii iyo tixraacii hore marka sidaas laga soo codsado, lana caddeeyo sababta lumista.

2. Qofka uu ka xumaadaa waxa uu mutaysanaya in loo bedelo marka uu keeno warqaddii xumaaday.

3. Qof kasta oo hela warqada aqoonisga muwaadinka (ID card) ama warqada codbixinta waa inuu geeyaa meesha ugu dhow Saldhig booliis ama Xarunta Dawlada Hoose.

Qodobka 14aad
DHAWRISTA XOGTA MUWAADINKA IYO CODBIXINTA

Xogta Diiwaannadu waa sir u gaar ah Qaranka iyo qof kasta oo muwaaddin ah oo is-diiwaangeliyey, sidaas daraadeed:-

1) Sifo aan Sharciga waafaqsanayn loogama faa'iidaysan karo, looma gudbin karo, loomana beddeli karo.

2) Qof kasta oo, sifo aan Sharci ahayn ula baxa, u bixiya ama xada waxa uu mutaysanayaa ciqaab dhan 3 illaa 5 sano oo xadhig ah.

3) Habka dacwada waxa loo raacayaa Xeerka Habka Ciqaabta.

4) Xogta Muwaadinka waxa la siin karaa hay'adaha nabadgalyada, haddii ay lagama maarmaan u tahay amniga iyo nabadgalyada guud ee qaranka iyo muwaadiniinta, waxaana lagu bixin karaa oo kaliya haddii uu sharci sidaas waajibiyo ama amar ay soo saartay Maxkamad awood u lihi.

5) Waxaa reebban in Xogta Muwaadiniinta iyo codbixinta loo gudbiyo dal shisheeye ah.

Qodobka 15aad
QAADASHADA WAX KA BADAN HAL WARQAD AQOONSI AMA WARQADDA CODAYNTA

1. Waxaa reebban in uu Muwaaddinku qaato wax ka badan hal Warqad Aqoonsi ama Warqad Codbixineed.

2. Haddii uu Muwaaddinku si khiyaamo ah u qaato, wax uga beddelo, u been abuuro Warqad Aqoonsi ama Warqad Codbixineed iyo wax ka badan **w**axa uu mutaysanayaa Ciqaabta ku xusan xeerkan.

QAYBTA 2AAD

Qodobka 16aad.
DIIWAANGELINTA MUWAADINNIMADA

Marka diiwaan-gelinta Sugidda muwaadinnimada la sammaynayo waa in la sugo Muwaadinnimada Qofka reer Somaliland ah iyadoo loo raacayo si waafaqsan Xeerka Jinsiyada 22/2002.

Qodobka 17aad
SUGITAANKA MUWAADINKA

Sugitaanka muwaadinka waxaa loo raacaya sidan soo socota:

1. Qofka raba in uu is diiwaan-geliyo waxaa xaqiijinaya Suldaan, Caaqil, xubnaha laba Gole Baarlamaan, golyaasha deegaanka, Gudoomiyayaasha tuulooyinka (head tuulo**),** ganacsatada deegaanka, imaamka tuulada waxaana ansixinaya Wakiilka Maxkamadda ka dib markuu sidaa ku dhaariyo xubnaha sare.

2. Marka ay sugnaato Muwaadinnimada qofka is diiwaangelinaya, waxa mas'uulka goobtu xogta muwaadinka gelinaya foomka rasmiga ah ee Diiwangelinta, wuxuuna xaq u yeelanayaa warqadda aqoonsiga.

Qodobka 18aad
HAWL-GALKA DIIWAANGELINTA MUWAADINNIMADA

Bilawga hawl-galka diiwaangelinta Muwaadiniinta waxa sal-dhig u ah qoddobadan soo socda oo ay waajib tahay in la dhammaystiro.

1. Marka diiwaan-gelinta Warqadda Aqoonsiga la sammaynayo waa in la sugo Muwaadinnimada Qofka reer Somaliland.

2. Marka ay sugnaato Muwaadinnimada qofka is diiwaangelinayaa, waxa la gelinayaa xogtiisa form-ka rasmiga ah.

3. Waxa isla goobtaasi lagu siinaya qof kasta oo ay sugnaato muwaadinnimadiisu warqad aqoonsi.

4. Qofkasta oo ku guul-daraysta in ay xubnaha ku xusan farqada 1aad ee Qodobka 17aad ka hor-caddeeyaan Muwaadinnimadiisa waxa lagu war-gelinayaa in uu keeno qof la yaqaan oo hanti ma-guurta ah ku leh Deegaanka/Dalka, oo caddeeya in uu yahay muwaadin Reer Somaliland ah, kuna dammiinto hantidiisa.

Qodobka 19aad
NIDAAMKA DIIWAANGELINTA MUWAADINKA

Maalin kasta inta aan la furin goobta diiwaangelinta waxaa mas'uuliyiinta Goobta ku waajib ah:-

1. In ay is-xaadiriyaan, islamarkaana ay saxeexaan qalabka diiwaangelinta iyagoo diiwaangelinaaya lambarka tixraaca Foom-ka Diiwaan-gelinta ee ay maalintaa ku shaqaynayaan.
2. Marka shaqo maalmeedka la soo gebagebeeyo waa in qoraal lagu cadeeyo tirada muwaaddiniinta la diiwaangeliyey maalintaa, isla markaana ay saxeexaan hawl-wadeenaddu.
3. Inay diiwaan-geliyaan dhacdooyinkii ay la kulmeen maalintaa.
4. Goobkasta oo codbixineed ayaa noqoneysa goob diiwaangalineed muwaadin.

Qodobka 20aad
DHAQAN-GELINTA DIIWAANGELINTA MUWAADINNIMADA

Iyada oo la adeegsanayo dhammaan hababka warbaahinta kala duwan ee ka jira dalka:

1. Waa in la daabaco, islamarkaana la baahiyo xilliga loo cayimay Diiwaan-gelinta Muwaadinnimada iyo dhammaan wixii xog ah ee ay muwaaddiniintu u baahan yihiin in ay ogaadaan.

2. Waxaa waajib ah in la baro islamarkaana lagu wacyi geliyo muwaaddiniinta muhiimadda ay Diiwaangelinta Muwaadinnimadu leedahay.

Qodobka 21aad

FOOMKA DIIWAAN-GELINTA MUWAADINNIMADA

Foomka diiwaan-gelinta ayaa sal-dhig u noqonaya diiwaan-gelinta Warqadda Aqoonsiga Muwaadinka, waxaana lagu qorayaa ugu yaraan xogaha hoos ku xusan ee muwaadinka:-

1. Magaca muwaadinka oo afran.
2. Magaca Hooyada oo saddexan.
3. Sanadka uu dhashay iyo meesha uu ku dhashay
4. Lab ama dhedig.
5. (marital status) Xaalada Guur Xaas iyo doob.
6. Saxeexa Muwaadinka ama tilmaan muujinaysa in aanu saxeexi karayn.
7. Lambarka gaarka ah ee lagu diiwaan-geliyay muwaadinka.

Qodobka 22aad

XOGTA LAGU QORAYO WARQADDA AQOONSIGA

Warqadda Aqoonsiga Muwaadinnimada waxa waajib ah in ay ku qornadaan xogtan hoose:-

1) Magaca oo afran.
2) Taariikda dhalashada.
3) Sawirka muwaadinka.
4) Lambarka Warqadda aqoonsiga (ID card) .
5) Goobta Dhalashada.
6) Jinsiga (Lab ama Dhedig).
7) Waxa la kaydinaya
   b) xogta sawirka indhaha ee muwaadinka
   t) xogtaha sawirka faraha ee muwaadinka

Qodobka 23aad

SHAQAALAHA DIIWAAN-GELINTA SUGIDDA MUWAADINNIMADA

1. Si loo dhaqan-geliyo diiwaan-gelinta muwaadinnimada, Wasaaradda Arimaha Guduhu waa in ay shaqaaleeysiisaa shaqaale khibrad iyo xirfad u leh dhaqan-gelinta diiwaan-gelinta, oo ay ka mid yihiin:-
    a) Mas'uulka Diiwaanka Qaranka ee Warqadda Aqoonsiga oo mas'uul ka noqon doona maamulka Diiwaanka Warqadda Aqoonsiga, islamarkaana ah madaxa Waaxda Diiwaan-gelinta ee Warqadda Aqoonsiga oo Xarunteedu tahay Wasaaradda Arimaha Gudaha.
    b) Mas'uulka Diiwaanka Warqadda Aqoonsiga ee Degmo kasta;
    c) Mas'uulka Diiwaanka Warqadda Aqoonsiga ee Gobol kasta.
2. Shaqaalaha loo qaadanaayo xafiisyada kala duwan ee Diiwaan-gelinta warqadda aqoonsiga waa in ay noqdaan dad reer Somaliland ah oo ka madax-bannaan siyaasadda oo lagu soo xushay khibradda iyo aqoonta looga baahan-yahay booska ay ka shaqaynayaan.
3. Inta aan qofka la shaqaalayn, waa in la qeexo:-
    a) Shuruudaha iyo xirfadaha looga baahan yahay qofka loo qaadanaayo booska.
    b) Habka loo raacayo xulashada Shaqaalaha; iyo
    c) Waajibaadyada shaqo ee qof kasta (boos kasta) uu ku lahaanayo geeddi-socodka hawsha Diiwaan-gelinta.

Qodobka 24aad
DOORKA SHAQO EE WASAARADDA EE DIIWAANGELINTA MUWAADINNIMADA

Wasaaraddu waa in ay;-

1. Waa inay sugtaa muwaadinimadiisa qof la siinayo warqadda aqoonsiga (National ID).
2. Daabacdaa, habaysaa, dhaqan-gelisaa diiwaanka sugidda muwaadinnimada.
3. Wasaaradda Arimaha Guduhu waxay soo saaraysaa Xeer-nidaamiyayaal lagu dhaqangelinayo Diiwaangelinta Muwaadinnimada.

QAYBTA SADEXAAD

Qodobka 25aad
DIIWAAN-GELINTA CODBIXIYEYAASHA

1. Qofkasta oo raba in uu isu diiwaangeliyo codbixiye Doorashooyinka Qaranka (Madaxtooyada iyo Baarlamaanka) iyo Dawladaha Hoose waa in uu sitaa Warqadda Aqoonsiga Muwaadinka.
2. Hadii ay dhacdo in muwaadiniinta qaarkood ay suurto-galin waydo in ay hore u sii qaataan Wasaarada Aqoonsiga Muwaadinka, waa in Wasaarada Arrimaha Gudahu ku sugtaa Muwaadinnimadooda goobta qaadashada kaadhka codbixiyaha.

Qodobka 26^{aad}

HABKA DIIWAANGELINTA CODBIXIYEYAASHA

1. Doorashooyinka Qaranka waxa ka codayn kara oo keliya qof muwaaddin ah oo ku diiwaangashan Diiwaanka Codbixiyaha.
2. Liiska diiwaanka coodbixiyaha waxa soo saaraya Komishanka Doorashooyinka Qaranka laba bilood ka hor xilliga doorshada.
3. Diwaangalinta codbxiyayaasha laguma xidhi karo lacag lagu bixinaayo ama shuruud kale oo lacageed ama kharash gelinaaya codbixiyaha.
4. Muwaaddin kasta oo iska diiwaangeliya Komishanka Doorashooyinka Qaranka codbixiye si Sharciga waafaqsan waxa la raacaayo Habka Gaarka ah ee Aqoonsiga Codbixiyaha (Unique Biometric Identification) oo ah in sawir la qaado indhaha muwaadinka.

Qodobka 27^{aad}

SHAQADA KOMISHANKA DOORASHOOYINKA QARANKA

Iyada oo aan waxba loo dhimayn xilka iyo waajibaadka Komishanka Doorashooyinka Qaranka ee xeerarka kale u xil-saareen komishanku:-

1. Waxa uu dalka Somaliland ka dhaqan-gelinayaa hawsha diiwaan-gelinta codbixiyeyaasha ka hor taariikhda doorashada.
2. Komishanka Doorashooyinka Qaranka ayaa ka mas'uul ah habaynta, dhaqan-gelinta iyo daabacaadda diiwaanka codbixiyeyaasha.
3. Komishanka Doorashooyinka Qaranku wuxuu soo saarayaa Xeer-nidaamiyayaal, Go'aamo, Habraacyo iyo Amarro lagu dhaqangelinayo Diiwaangelinta Codbixiyayaasha

Qodobka 28^{aad}

KU DHAWAAQIDDA DIIWAANGELINTA CODBIXIYAYAASHA

Komishanka qaranka ayaa ku dhawaaqaya xilliga la bilaabaayo Diiwaangelinta codbixiyeyaasha marka ay tashadaan axsaabta qaranka, waxayna ku war gelin doonaan Madaxweynaha JSL.

Qodobka 29^{aad}

DHAQAN-GELINTA DIIWAAN-GELINTA CODBIXIYAYAASHA

1. Muddada ay Diiwaan-gelinta Codbixiyayaashu soconayso iyo Hab-raacaba (procedure) waxa uu Komishanka Doorashooyinka Qaranku kusoo saarayaa Xeer-hoosaad (Regulations).

2. Komishanku isagoo adeegsanaya dhammaan hababka warbaahinta kala duwan ee ka jira dalka, waa in uu daabaco, islamarkaana baahiyo xilliga loo cayimay Diiwaan-gelinta Codbixiyayaasha iyo dhammaan wixii xog ah ee ay muwaaddiniintu u baahan yihiin in ay ogaadaan.

3. Komishanka waxaa ku waajib ah in uu baro, islamarkaana ku wacyi geliyo muwaaddiniinta muhiimadda ay Diiwaangelinta codbixiyayaashu leedahay.

4. Si arrintaa loo suurto-geliyana Komishanku waa in uu diyaariyaa barnaamijyo qayb ka ah geedi-socodka Diiwaan-gelinta oo loogu talogalay in lagu baro laguna wacyi geliyo dadwaynaha in ay isu diyaariyaan diiwaangelinta codbixiyayaasha**.**

Qodobka 30aad
FOOMKA DIIWAAN-GELINTA CODBIXIYAYAASHA

Foomka diiwaan-gelinta codbixiyayaasha ayaa sal-dhig u noqonaya diiwaan-gelinta codbixiyayaasha, waxaana lagu qorayaa xogaha hoos ku xusan:-

1. Magaca Codbixiyaha oo afran una qoran sida uu ugu qoranyahay Warqadda Aqoonsiga.
2. Sanadka uu dhashay iyo meesha uu ku dhashay
3. Lab ama dhedig
4. Saxeexa codbixiyaha ama tilmaan muujinaysa in aanu codbixiyuhu saxeexi karayn.
5. Lambarka gaarka ah ee lagu diiwaan-geliyay codbixiyaha
6. Lambarka tix-raaca diiwaan-gelinta codbixiyaha
7. Lambarka warqadda Aqoonsiga (ID Card Number)

Qodobka 31aad
XOGTA LAGU QORAYO WARQADDA CODAYNTA

Warqadda cod-bixinta waxa waajib ah in ay ku qornadaan xogtan hoose:-

1. Magaca oo afran.
2. Sawirka cod-bixiyaha
3. Lambarka warqadda aqoonsiga
4. Lambarka Tixraaca Diiwaan-gelinta Cod-bixiyaha .
5. Sanadka uu dhashay.
6. Jinsiga (Lab ama Dhedig).
7. Goobta Doorashada ee uu codbixiyuhu ka dhiibanayo codkiisa.

Qodobka 32aad

SIXITAANKA IYO MURANKA DA'DA

Da,ada muwaadinka waxa lagu jaangoynayaa da,ada muwaadinka ee ku qoran warqadda aqoonsiga ee muwaadinka.

Qodobka 33aad

SHAQAALAHA DIIWAAN-GELINTA CODBIXIYAYAASHA

1. Si loo dhaqan-geliyo diiwaan-gelinta Codbixiyayaasha, Komishanku waa in ay shaqaaleeyaan shaqaale khibrad iyo xirfad u leh dhaqan-gelinta diiwaan-gelinta, oo ay ka mid yihiin:-
   a) Mas'uuliyiinta Diiwaanka Codbixiyayaasha oo mas'uul ka noqon doona maamulka Diiwaanka, islamarkaana ah madaxa Waaxda Diiwaan-gelinta Warqadda Codbixinta oo Xaruntiisu tahay Komishanka Doorashooyinka Qaranka;
   b) Mas'uulka Diiwaanka codbixiyayaasha ee Goob kasta;
   c) Mas'uulka Diiwaanka codbixiyayaasha ee Degmo kasta.
   d) Mas'uulka Diiwaanka codbixiyayaasha ee Gobol kasta.
2. Shaqaalaha loo qaadanaayo xafiisyada kala duwan ee Diiwaan-gelinta Codbixiyayaashu waa in ay noqdaan dad reer Somaliland ah oo ka madaxbannaan siyaasadda oo lagu soo xushay khibradda iyo aqoonta looga baahan yahay booska uu ka shaqaynaayo.
3. Inta aan qofka la shaqaalayn, waa in la qeexo:-
   a) Shuruudaha iyo xirfadaha looga baahan yahay qofka loo qaadanaayo booska;
   b) Habka loo raacayo xulashada Shaqaalaha; iyo
   c) Waajibaadyada shaqo ee qof kasta (boos kasta) uu ku lahaanayo geeddi-socodka hawsha Diiwaan-gelinta Codbixiyayaasha.

Qodobka 34aad

HABKA IYO GOOBAHA DIIWAAN-GELINTA CODBIXIYAYAASHA

1. Komishanka Doorashooyinka Qaranka ayaa Xeer-hoosaad (Regulations) faah-faahsan ku soo saaraya Habka Diiwaangelinta Codbixiyayaasha iyo Goobaha Diiwaangelinta ee Degmo iyo Gobol.
2. Sidoo kale waxa uu Komishanku Xeer-hoosaad kusoo saarayaa in uu Muwaaddinku farsamo ahaan iska diiwaangelin karo goobta ama Magaalada uu joogo balse uu doorto meesha uu ka codaynaayo.

Qodobka 35aad

WAKIILLADA ASXAABTA QARANKA (GOOB-JOOGAYAAL) EE DIIWAANGELINTA CODBIXIYAHA

1) Xisbi kasta oo siyaasadeed waxa uu magacaabayaa wakiil uu u soo dirsado goob kasta oo diiwaan-gelineed.

2) Wakiilada Xisbiyadu waxa ay hubinayaan in geeddi-socodka diiwaan-gelintu uu waafaqsan yahay sharciga, in aanay dhicin wax kala takoorid ahi, iyo in aan muwaaddin looga reebin diiwaan-gelinta si sharci-darro ah.

3) Wakiillada Xisbiyadu way diiwaangelin karaan wixii cabasho ah ee arrimahaas ku saabsan.

4) Shuruudaha lagu soo xulaayo iyo goorta lasoo gudbinaayo Wakiillada Axsaabta waxaa Komishanku kusoo sarayaa Xeer-hoosaad (Regulations).

Qodobka 36^aad

HAWSHA MAS'UULKA KOMISHANKA DOORASHOOYINKA QARANKA EE GOOBTA DIIWAANGELINTA CODBIXIYAHA

1. Mas'uulku waa inuu waydiiyo codbixiyaha in ay rasmi yihiin xogaha la geliyay foomka muwaadinnimada.

2. Mas'uulku waa inuu xogta sare ku xusan geliyo Foomka diiwaangelinta cod-bixiyaha, isla markaana uu u akhriyo cod-bixiyaha.

3. Cod-bixiyuhu waa in uu saxeexo Foomka diiwaan-gelinta codbixiyaha ama sida kale ee ku xusan Qodobka 8^aad ee Xeerkan.

Qodobka 37^aad

SOO SAARISTA IYO DAABACAADDA LIISASKA CODBIXIYAYAASHA

Komishanka Doorashooyinka Qaranku, isagoo ku salaynaya liiska magacyada diiwaanka ku jira, waa in uu soo saaro liisas codbixiyayaasha ee lagama-maarmaanka u ah qabsoomidda Doorashada. Si uu u noqdo liis codbixineed oo rasmi ah **(official**). Liis kastaa waa inuu yeeshaa shaambadda Komishanka Doorashooyinka Qaranka.

Qodobka 38^aad

SOO SAARISTA LIISASKA KAMA DAMBAYSTA AH EE CODBIXIYAYAASHA

1. Marka la diiwaangeliyo dhammaan wixii isbeddel ah, waxaa la diyaarinayaa liiska kama dambaysta ah oo noqonaaya liiska uu Komishanka Doorashooyinku amri doono in laga daabaco dhammaan liisaska loo baahan yahay sida ay waajibinayaan Xeerarku.

2. Komishanka Doorashooyinka Qaranka waxaa ku waajib ah in uu siiyo Wasaaradda Arimaha Gudaha iyo Xisbiyada Siyaasadda liiska codbixiyayaasha ee kama danbaysta ah.

Qodobka 39aad
QAYBINTA WARAAQAHA COD-BIXINTA

Komishanku waa inuu siiyo Warqadda Cod-bixinta muwaadin kasta oo isdiiwaangaliyay.

CUTUBKA AFRAAD
QODOBBO KALA-DUWAN

Qodobka 40aad
GUDDIGA FARSAMO EE HAWLAHA DIIWAAN-GELINTA

1) Si loona diyaariyo arrimaha farsamo ee hawlaha diiwaangelinta, isku-duwidna loogu sameeyo hawlaha diiwaangelinta waxa uu komishanku magacaabayaa Guddi Farsamo oo ka kala socda Komishanka Doorashooyinka Heer Qaran, Wasaaradda Arrimaha Gudaha Saddexda Xisbi Qaran.

2) Awoodaha iyo waajibaadka Guddida Farsamo waxa uu Komishanka Doorashooyinka Qaranku kusoo saarayaa Xeer-hoosaad (Regulations)

QODDOBKA 41AAD
GACAN KA GAYSASHADA ARRIMAHA NABAD-GELYADA &WACYI-GELINTA EE HAWSHA DIIWAANGELINTA

Koomishanka Doorashooyinka Qaranka waxa xilliga hawasha diiwaangalinta gacan ka siinaaya dhinaca Nabad-gelyada Ciidanka Booliska JSL iyaga oo u maraya Wasaaradda Arrimaha Gudaha.

Qodobka 42aad
GOOB-JOOGAYAASHA

Goobjoogayaasha ama kormeerayaasha caalamiga iyo kuwa maxaliga ah ee hubinaya habsami u socodka hawlaha diwaan-gelinta cod-bixiyayaasha, waxaa oggolaanaaya Komishanka Doorashooyinka Qaranka isagoo xagga ammaanka kala kaashanaaya Wasaarada Arrimaha Guddaha.

Qodobka 43aad
WAAJIBAADKA HAY'ADDAHA SHARCI FULINTA

Xukuumadda, Hay'addaha sharci fulinta, Komishanka Doorashooyinka Qaranka iyo Xisbiyada siyaasiga ahba waxaa xil ka saraan yahay ku dhaqanka iyo meel-marinta Xeerkan.

Qodobka 44aad
CIQAABTA XADGUDUBKA

Qofkasta oo jabiya ama ku xad gudba qodob ama qodobo xeerkan ka mid ah waxaa lagu ciqaab marinayaa:-

1. Qof kasta oo is diiwaangeliya ka badan hal mar ama been ka sheega xogtiisa waxa uu mutaysayanaa ciqaab dhan 3 bilood oo xadhig ah iyo ganaax lacageed oo dhan 1Milyan oo Somaliland Shilin ah.

2. Qof kasta oo isdiiwaangeliya hal mar wax ka badan, waxa uu waayayaa Xaqa Codbixinta ee doorasho illaa inta diiwaangelinta dambe laga gaadhaayo.

3. Qof kasta oo aan ahayn muwaadin Somalilander ah oo isku daya inuu is diiwaan geliyo wuxuu mutaysanayaa ciqaab dhan 5 bilood oo xadhig ah, 2milyan oo ganaax lacageed ah iyo dalka oo laga mustaafiyo marka uu dhameysto mudada xadhiga ah.

4. Mas'uul kasta oo ka shaqeynaya diiwaangalinta kuna xadgudba xeerka wuxuu mutaysanayaa ciqaab dhan 3 illaa 5 sano oo xadhig ah.

5. Qof kasta oo been abuur ku sameeya Kaadhadhka Codbixinta ama Diiwaanka Codbixiyeyaasha waxaa mutaysanayaa ciqaab dhan 3 illaa 5 sanno oo xadhig ah.

Qodobka 45[aad]
SOO SAARIDDA XEER-NIDAAMIYE (POWER TO ISSUE REGULATIONS)

Komishanka Doorashooyinku waxa uu awood u leeyahay in uu soo saaro Xeerhoosaad (Regulations), Xeerka Hab-dhaqanka (Code of Conduct) iyo Awaamiir (Directives) aan ka hor imanayn xeerka.

Qodobka 46[aad]
DHAQAN-GALKA

Kaabistan iyo wax ka bedelka xeerka lr 37/2007 Xeerka diiwaagelinta codbixiyeyaasha waxa ay dhaqan-galaysaa marka baarlamaanka JSL ansixiyo, Madaxweynuhu saxeexo, faafinta rasmiga ahna lagusoo saaro.

C/risaaq Siciid Ayaanle
Xoghayaha Guud ee Golaha Wakiilada JSL

____

C/raxmaan Maxamed C/laahi (Cirro)
Gudoomiyaha Golaha Wakiilada JSL

____